

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XLI. De virtute obedientiæ, & eius gradibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

† Psal. 23. 2

3. Nec consentias nocenti.

Qui non ve-
rat peccare,
cum possit,
jubeat.

Publ. Min.

7. Gradus

Confess. Per-
severantia;
cui tria sub-
serviunt.

1. Imitatio
SS.

2. Brevitas
temporum.

3. Fragilitas
corporum.

S. Ambros.
ib. 2. de Pœ-
nit. cap. 10

1. Cor. 3. b

miseritiam à Deo salvari suo. Non autem te innocentem præsumas, nisi impios & contra virtutem gradientes quanta poteris auctoritate redarguas & opponas te murum pro domo Israel, castigans te, non nocens alteri, nec nocenti consentiens. Vera est enim illa sententia: Qui cum emendare possit, negligit: participem se proculdubio constituit. Cum enim causa Dei ventilatur in medium, & falsitas præponitur veritati, qui cum persona quam gerit non resistit, de suo damnabitur silentio.

Septimus gradus est *perseverantia*; sed & ipsa ternarii numeri sanctificatione dicata. Perseverantiam namque faciunt imitatio Sanctorum; brevitatis temporum; fragilitatis corporum. Quid namque pati non possis, cum videas juvenes, pueros, virgines, anus, senes, decrepitos, diversa pro Christo, non solum excepisse, sed & exquisisse tormenta? Considera puerorum ætatem, juvenum ignem, virginum teneritudinem, anuum fragilitatem, senum infirmitatem, impossibilitatem decrepitorum; & ubicunque reflexeris oculos, invenies his ætatibus multitudinem exemplorum ad palmam martyrii viriliter cucurrisse. Nunquid de eodem luto formatus es tu, & eodem spiritu inspiratus? Et forsitan non ingruit persecutio, ut martyrium patiaris; nec damnaris, si Christo servis: imò laudaris, & ab omnibus prædicaris. Quod si & persecutio imminet, contenenda est propter brevitatem. Benè enim natura providit, quæ nullum dolorem vel longum vel magnum esse demonstrat. Si enim magnus est, longus esse non potest. Conjunctio enim corporis & animæ exquisita diu tormenta non sustinet, sed stuporis magnitudine tremefacta, summa velocitate dissolvitur. Magni ergo animi est magna tormenta contemnere, quæ in brevi tantam pariunt mutationem, ut de labore ad requiem, de miseria ad gloriam patientem faciant evolare. Consideranda est etiam fragilitas corporis, quam sæpe aut aliquis levissimus casus, aut incandens febricula cumulatæ congeries, brevi possunt suffocare momento. Tribue ergo virtuti; si necessitas fuerit, quod quandoque debes necessitati, pro brevi periculo sempiternum præmium adepturus. Vides ergo quam difficilis sit via confessionis ad currendum, quam multiplices semitæ ad tenendum. Verum est quod ille tantus Ecclesiæ magister ait: *Facilius inveni eos qui innocentiam servarunt, quam qui congruam egerunt penitentiam.* Hæc de via confessionis pro modulo nostro locuti sumus, sublimioribus sublimiores sententiæ reservantes. Cæterum obedientiæ viam sub alio sermonis principio aperire tentabimus, ne unquam in fastidium veniant verba Domini Salvatoris, qui est benedictus in secula.

SERMO XLI.

De virtute Obedientiæ, & eius Gradibus.

Non possumus nos cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est. Quid enim in hoc vase testeo, & fragilitate complexio

plexionis humanæ, cogitare sufficit spiritus careere inclusus, peccato corruptus, depressus terrenis? *Corpus enim quod corrumpitur, aggravat animam: & deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem* b. Benignus tamen est Spiritus sapientiæ c, qui & spiritum inclusum illuminat, & corruptum sanat, & allevat depressum. Est enim Spiritus pietatis, compeditos solvens, cæcos illuminans, & erigens elisos. Est & Spiritus veritatis d, qui docet nos omnem veritatem: non solum autem docet, sed etiam suggerit. Suggestur videlicet, ut quæramus, docet ut intelligamus. Ipse est, quem Dominus Iesus post Patris obedientiam usque ad mortem crucis, Apostolis suis misit, obedientibus suis. An non tibi videntur singularis obedientiæ conscendisse fastigium, qui acceptâ licentiâ sedendi in civitate, intra unius domunculæ septa conclusi unanimiter in oratione perseverabant e? Intellexisti quia ibant Apostoli gaudentes à conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati f. O quantis obedientiæ viribus innituntur, qui gaudent pro Christo ad concilium trahi? Dignitatem ducunt pro eo cædis gloriam, quærunt pro eo mori. Beatæ animæ, & abundantanti majestati Spiritus influentes: quibus vilitas sublimitas, contumelia gloria, patientia victoria, mirabili mirabilitate videntur. Multum repleta est anima eorum, opprobrium abundantibus, & despectio superbis g. Cernis quàm libera fronte Pontificum faciem, Pharisæorum supercilium, tumultum plebis irrumpant, dicentes h: *Magis oportet Deo obedire quàm hominibus*. Intuere illa duo magna luminaria Petrum & Paulum, & universum ordinem apostolici senatus obambula; & ibi videbis obedientiæ firmitatem inter tormentorum multitudinem viriliter perstitisse. Nonne ipse filius regis, rex regionis illius, quæ continuis gaudiis inclarescit, factus est Patri obediens usque ad mortem, mortem autem crucis i, & didicit obedientiam ex iis quæ passus est? Audisti miseriam, audi & coronam: vidisti periculum, vide præmium: attendisti infirmitatem, attende potestatem. Propter quod (inquit) *& Deus exaltavit illum, & dedit ei nomen quod est super omne nomen* k. Sed taceamus interim de illius obedientia, quæ singulari prærogativa clauditur & significatur.

Procedat in medium magnus ille patriarcha, fidei lumen, obedientiæ forma, justitiæ principatus. Audit ab omnipotente l: *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui, & veni in terram, quam monstravero tibi: & ad unius iussionis vocem, patriam fugit, relinquit parentes, deserit hæreditatem, & aliorum fines hospes ingreditur novus. Magna res, & primitivæ dignitatis privilegio in patre multarum gentium consecrata. Primus primum suis facultatibus renunciat, & obedientiæ viam indefessa velocitate percurrit. Deniq; cum accepisset filium in senectute sua, in quo totius mundi benedictio fuerat cumulanda, dicit ei Deus m: Tolle*

b Sapient. 9. d
c Sapient. 1. b

d Ioan. 14. d

e Act. 2. a

f Act. 5. g
Obedientia commendatur in Apostolis.

g Psal. 122. a

h Act. 5. e
In Christo Domino.

i Philip. 2. b

k Ibidem.

l In Abraham Patriarcha.
l Gen. 12. a

m Gen. 22.

filium

filium tuum unigenitum, quem diligis Isaac: & offer illum mihi in holocaustum.
 O quanta in verbis istis amaritudo, quanta à corde patris separatio pietatis? Iubetur namque filium occidere, os ex ossibus suis, & carnem de carne sua: filium magnæ promissionis, extremæ senectutis, propriæ mulieris: filium mirabiliter promissum, feliciter natum, educatum innocenter. Et ne quid deesset, ut tenerrimum intra paterna viscera doloris incendium exundaret, additur, *unigenitum*. Sunt namque multi filii, sed non unigeniti. Iste sic est filius, ut & unigenitus. Iste unicus patri, unigenitus matri, hæreditati reservatus. Ne respicias ad Ismaël, quia in servitute & ex ancilla genitus fuerat, ad libertatem & hæreditatem minimè pertinebat. Quia verò multi sunt filii & unigeniti, sed non dilecti: ad exaggerandam in corde patris tribulationem, & comprobandam in mente iusti obedientiam Dominus subiungit, *quem diligis*. Ut verè teneritudo patris ex memoria dilecti nominis recrudesceret, & interior pietas ad dilectæ vocis tonum tota ferretur, *puer* nominatur ex nomine, quod vocatum erat à Domino priusquam in utero conciperetur. Vides quantis tribulationum malleis Abrahamæ pietas feriatur, cui præcipitur ut filium tollat, occidat unigenitum, quem diligit immolet, Isaac percutiat? Multum tentatus, multum probatus, adustus est multum: dulcis relatio filii ad patrem, patris ad filium. Hanc dulcedinem & omnis affectus vicissitudinem obliuiscitur Abraham; sternit asinum suum, ligna componit, ignem accendit, eximit gladium. Non à Domino quærit, quare: non murmurat, non conqueritur, non saltem vultum doloris ostendit: sed omnium quæ præcipiuntur gnarus, in mortem filii pia crudelitate festinat. Ideo summæ & admirabilis obedientiæ virtus in Abraham, & singularis excellentiæ laudibus prædicanda.

Obedientia Abrahami variè probata.

Obedientia triplex: specialis ad Deum; propria ad hominem; Communis inter Deum & hominem.

Malis 3. b
Prælati quousque obediendū.

Act. s. c

Fortissima res est obedientia vera, & quæ in animum descendere non potest, nisi à mundi huius aspergine purè presseque detersum. Ut autem via eius evidentius elucescat, ostendamus quantum possumus quæ sit obedientia specialis ad Deum, propria ad hominem, communis inter Deum & hominem. Sunt quædam summæ mala, quædam summæ bona. Summè bona sunt diligere Deum, amare proximum, veritatem loqui, non furtum facere, non falsum testimonium dicere, non adulterari: & alia multa quæ sermonis brevitatis numerare prohibet. Summè mala sunt eorum contraria, & similia illis. Bona præcipit Deus ut faciamus; à malis jubet ut abstinemus. Præceptis huius sancta & incommutabilis auctoritas non valet quoquo modo refelli: quia illius est caractere consignata, qui dicit: *Ego Dominus, & non mutor*. Si ergo homo ille, quem imposuit Dominus super capita nostra aliter sentire voluerit, ponens tenebras lucem, & lucem tenebras, vel præcipiat prædicta bona relinquere, vel malis præfatis adhærere; audacter refutandum est præcipientis imperium, & libera voce dicendum: *Obedire oportet*.

oportet magis Deo quam hominibus. Hæc est specialis obedientia ad Deum, quæ nunquam est hominis arbitrio temperanda, sed in commutabili conservanda proposito. Certam igitur regulam tene, ut nec imperio prælatorum prædicta bona relinquant, vel facias mala. Inter summè verò mala & summè bona, quædam media sunt, ad alterutrum se habentia, & boni maliq; nomen assumunt. Media sunt ambulare, sedere, loqui, tacere, comedere, jeiunare, vigilare, dormire, & si qua sunt similia: quæ si pastoris licentia fiant, summam expectant retributionem. In his igitur mediis subditi esse & obedientes debemus ad nutum præpositorum, nihil interrogantes, propter conscientiam *p*: quia in his nullum præfixit opus Deus, sed prælatorum dereliquit imperio disponenda. Non autem te moveat magister imperitus, indiscreta potestas: sed memento quia non est potestas nisi à Deo: & qui resistit potestati, resistit Dei ordinationi *q*. Hæc est propria hominis obedientia quam homini debemus, qui homini subditi sumus. Communis est etiam inter Deum & hominem: quia quicquid obedientiæ prælati exhibetur, ei exhibetur qui dicit *r*: *Qui vos audit, me audit.* Cum magna igitur cautela hoc tramite dicimus incedendum: quia & multi gradus ibidem delitescunt, quorum qui unum reliquerit, cæteros sine retributione tenebit.

Primus gradus obedientiæ est *obedire libenter.* Omnis ætas ab adolescentia sua prona est ad malum *s*, & unusquisque voluntatem pravi cordis sui sectatur. Ab illa enim primæ prævaricationis angustia innatus est homini amor propriæ voluntatis, quæ voluntatem sui Creatoris relinquens, ibi subdita est servituti, ubi voluit dominari. Difficile est ergo suam relinquere voluntatem, & alterius voluntati deservire. Quamlibet autem grave sit, non potest tamen primum obedientiæ ascendere gradum, qui voluntatē præcipientis suam non fecerit. In voluntate sua iustus gloriatur sese Domino confiteri, Unde *voluntarie* (inquit *t*) *sacrificabo tibi.* Sola ergo voluntas est, quæ totius operis ornat effectum, sine qua etiam nec benè aliquid agitur, etiam si bonum esse videatur. Ex voluntate igitur suscipienda sunt imperia prælatorum, & ipsum cor à suis voluntariis reflexionibus abducendum, donec propria voluntas mactata mandatum diligit imperantis. Hoc est ergo libenter obedire, prælatorum voluntatem voluntariè adimplere.

Secundus obedientiæ gradus est *obtemperare simpliciter.* Qui ambulat simpliciter, ambulat confidenter *u*. In simplicitate cordis quærere Dominum Scriptura præmonstrat *x*. Multos videmus post præcipientis imperium multas facere quæstiones: cur, quare, quamobrem, sæpius interrogare: crebras ingeminare querelas: quærere, quare hoc præcipit, unde hoc venit, quis hoc adinvenit consilium? Inde murmuratio, inde verba murmurationem & indignationem sonantia, & redolentia amaritudinem. Inde frequens

Rrrr

excu-

p 1. Cor. 10. f*q* Rom. 13. a*r* Luc. 10. c*s* Gen. 8. d1. Obedientiæ
Grad. Obedire libenter.*t* Psal. 53. b* *s. August.*
Nemo invitus benefacit, etsi bonum est quod facit. *1. Confes.*

c. 12.

u Prov. 10. b2. Obedientiæ
Grad. Obedire simpliciter.*x* Sap. 1. a

g Psal. 17. g

z Galat. 6. b

a Prov. 10. d

3. Obedientia
Grad. Obe-
dire hilari-
ter.

b 2. Cor. 9. b
c Ibidem.

d 2. Reg. 6. d

4. Obedientia
Grad. Obe-
dire veloci-
ter.

e Psal. 147. a
f Psal. 118. d

*g Lucæ 19. a

b Ibidem.
i Exod. 12. b

excusatio, simulatio impossibilitatis, advocatio amicorum. Nonne Abra-
ham. Audivi quid Dominus de simplici populo protestetur: *In auditu* (in-
quit ^g) *auris obedivit mihi*, ut videlicet ostenderet uno eodemque mo-
mento processisse & imperantis imperium, & obsequium obsequentis.
Nolite errare. Deus non irridetur ^z. Murmuras contra prælatum in ta-
bernaculo corporis tui? elevat manum suam ad prosternendum te dextera
Dei. Incede igitur simpliciter in mandatis obedientiæ, addens voluntati
simplicitatem, intentioni illuminationem. Fortitudo enim simplicis via
Domini ^a, quæ obedientia est. Fortitudinem igitur induunt qui obedien-
tes sunt, & simpliciter incedunt.

Tertius gradus est *hilariter obedire*. Hilarem enim datorem diligit
Deus ^b. *Non ex tristitia* (inquit Apostolus) *aut ex necessitate*. Serenitas in
vultu, dulcedo in sermonibus, multum colorant obedientiam obsequentis.
Unde & gentilis ille Poeta ait sic: *Super omnia vultus accessere boni*. Quis
enim locus obedientiæ, ubi tristitiæ cernitur ægritudo? Ostendunt plerun-
que voluntatem animi signa exteriora, & difficile est ut vultum non mutet,
qui mutant voluntatem. Nubilosa corporis compositio, & facies tenebris
obfuscata tristitiæ, devotionem ab animo recessisse signant. Respice David
ante arcam Domini hilariter saltantem, & quàm sapienter superbientis
fœminæ reprimit indignationem. *Ludam* (inquit ^d) *& vilior ero in con-
spectu Domini*. Cernis igitur quàm necessaria & conveniens sit hilaritas in
obedientiæ executione. Quis imperat libenter tristitiam efflanti? Si vis ergo
perfectus esse, hilariter & cum magna vultus alacritate suscipe jubentis
imperium, ut voluntati cordis, simplicitati operis, vultus hilaritatem ad-
jungas.

Quartus gradus est *obsecundare velociter*. Velociter currit sermo
Dei ^e, & velocem habere desiderat sequentem. Vides cum quanta velocita-
te currit ille qui dicit ^f. *Viam mandatorum tuorum cucurri*. Fidelis obediens
nescit moras, fugit craftinum, ignorat tarditatem, præripit præcipientem,
parat oculos visui, aures auditui, linguam voci, manus operi, itineri pedes;
totum se colligit, ut imperantis colligat voluntatem. Vide Dominum festi-
nanter præcipientem, & hominem festinanter obedientem. *Zachæ* (in-
quit ^g) *festinans descende: quia hodie in domo tua oportet me manere, Et festi-
nanter descendit, exceperit eum gaudens*. Animadvertisti quia & festinanter
descenderit, & gaudenter exceperit. Audisti obedientiam, audi & obedi-
entiæ remunerationem: *Quia salus huic domui facta est*. Intuere etiam ex
occasione huius obedientiæ conclusionis grande mysterium, & ob signatam
signaculo misericordiæ sententiam. *Venit enim* (inquit ^h) *filius hominis*
quærere & saluum facere quod perierat. Nonne legisti ⁱ quod filiis Israel præ-
cipitur, ut Agnam comedant festinanter? Festinanter quippe veri Agni co-
mestio

mentio signatur implenda : quia verba illa, quæ per legem dedit, quæ per semetipsum præsens exhibuit, quæ per Ecclesiæ præposito tradenda reliquit, veloci sunt obedientia consummanda. Et tu ergò cum voluntatem cordi, simplicitatem operi, hilaritatem vultui coniunxeris, adde velocitatem ; ut sis juxta Apostolum ^k Iacobum, *velox ad audiendum, & ad implendum velocior.*

Quintus gradus est *adimplere viriliter.* Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino. Non est fortitudinis ire ad inobedientiam, sed ab obedientia non abduci. Si tribulatio intonat, si persecutio resultat, si peccatores tibi laqueum ponunt, si maligni tuum iter impediunt : tu obedientiæ viam non deseras, sed dic ^l : *Paratus sum, & non sum turbatus, ut custodiam mandata tua.* Quid enim superius enumerata pariunt utilitatis, si fortitudo desit, quæ in arce constantiæ virtutes collocat, & eo vallo munit quo furentis impetus aspirare non possit ? Manum tuam misisti ad fortia ? agendum est instanter, & constanter obediendum : nec inter verborum seu verberum asperitatem tam regalis est semita relinquenda, sed tenaciori est retinenda fervore. Et ut breviter dotes Fortitudinis concludamus, virtus est virtutes servans ac muniens. Iunge igitur velocitati fortitudinem, constantiam instantiæ, & tunc decantabis securus : *Manus peccatoris non movebit me* ^m.

Sextus gradus est *humiliter obedire.* In humilitate nostra memor fuit nostri ⁿ, qui fecit nos. Magna virtus humilitas, sine cuius obtentu virtus fortitudinis, non solum virtus non sit, sed etiam in superbiæ vitium erumpat. Quàm fortiter currebat Saul cum esset parvulus in oculis suis; quanta Philistæorum agmina prosternebat : quantis viribus exercebat gladium ? Postquam autem tenuit eum superbia, & transivit in affectum cordis, debilis & impotens factus, incircumcisorum armis facile prostratus occubuit. Aspice regem in quo humilitas sublimis, & humilis sublimitas felici compositione nitescunt. *Domine (inquit k) non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei : & ad totum itinerarium eius sedula intentione recurre, & quaquaversum oculos reflexeris, invenes humilitatis floribus esse respersum.* Audi namque alibi quid dicat ^l : *Fortitudinem meam ad te custodiam.* Quàm verè loquitur justus justitiæ executor. Sunt namque plurimi qui fortitudinem suam non ad Deum, sed ad inanem gloriam custodiunt; qui confidunt in virtute sua : qui de acceptis virtutibus quasi non acceperint, gloriantur ; Conditori facientes iniuriam, à quo est omne datum optimum, & omne donum perfectum ^m. Ne ergò fortitudo in superbiam transeat, condienda est sale humilitatis, quia nihil proderit fortiter obedire, si contigerit infeliciter superbire. Illi ergò fortitudinem suam ad Deum custodiunt, qui eum fecerint quod facere debent, dicere possunt : *Servi inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus* ⁿ.

Rrrr 2

Septi-

^k Iacob. 1. e

Psal. 30. g
5. Obedientia
Grad. adimplere viriliter.

^l Psal. 118. k

^m Psal. 35. c

ⁿ Psal. 135. c

6. Obedientia
Gradus Humiliter obedire.

^k Psal. 130.

^l Psal. 58. b *

^m Iacob. 1. c

7. Gradus Obedientia. In-
desinenter obtempe-
rare.

o Matt. 10. c
& 24. b

p 1. Cor. 9. d

q 2. Tim. 4.

b
r Sapient.

4. c

s Ezech. 18.

f.

Perseverantia
necessitas.

s 1. Cor. 1. b

u Psal. 139.

b

Obedientia

falsa.

u Ioan. 6. b

y Eia. 53. c

z Matt. 5. a

a Psal. 24. b

b Psal. 15. c.

e 2. Cor. 5. b

d 2. Cor. 3. e

Septimus gradus est *indefinenter obtemperare*. Non qui inceperit, sed qui perseveraverit, *salvus erit* ^o. Incipere multorum est; perseverare paucorum. Perseverantia singularis est filia summi regis, virtutum fructus, earumque consummatio, totius boni repositorium, virtus sine qua nemo videbit Deum, nec à Deo videbitur: finis est ad iustitiam omni credenti, in qua virtutum conventus reverendum sibi thalamum consecravit. Quid enim currere prodest, & ante metam cursus deficere? *Sic currite ut comprehendatis*, dicit Apostolus p: O quam perseveranti pede cursum perfecerat qui dicebat: *Cursum consummavi*. O quam longum cursum felix ille Latro complevit, qui consummatus in brevi q explevit tempora multa ^r. Denique & Dominus Prophetarum loquitur s: *Si conversus fuerit iustus à iustitia sua, & fecerit iniquitatem: omnium iustitiarum eius non recordabor*. Vides ergo quam profunda oblivione virtutes illæ sepeliantur, quas perseverantia non insignivit. Sola est, quæ amatorem obedientiæ ad regis cubiculum introducit, ut eum videat in decore suo, in quem desiderant Angeli prospicere t. In via igitur ista qua ambulamus, absconderunt superbi laqueum mihi u. Difficilis est via ista, & gravis spinosis anfractibus, multiplicium vinculorum nexibus innodata. An tu ibi putas obedientiæ fructum cum subditus audis obedientiam quam multis expetierat votis, cum ei præcipitur quod redoleat dignitatem, gaudio & lætitia fluet, potentiæ fulciatur imagine? E contrario autem an tu illi obedientiæ meritum assignas, quæ cum adversitate procedens, animum teret audientis, gravis ad audiendum, gravior ad implendum, ad tenendum gravissima? Non est ita. Faciendum est ut à prosperitate animo separemur: & adversitatem animo complectamur; si volumus illum sequi, qui regnum fugit x, & ad passionem voluntarius venit, Animadvertis igitur, quia viæ istæ, viæ vitæ sunt, ducentes ad vitam. *Beati mites z*, quoniam mites docebit Dominus vias tuas ^a: continget enim eis quod sequitur ^b: *Adimplebis me lætitia cum vultu tuo*. Quia quamdiu sumus in corpore, peregrinamur à Domino ^c, longè sumus à facie Dei, à vultu gloriæ, à contemplatione majestatis, nisi quia plerumq; misericors & miserator Dominus illuminat vultum suum super nos. Hoc autem fit, cum remota nube illa, quæ opposita erat ne transfret oratio, accedimus ad illum & illuminamur, revelata facie gloriam Dei speculantes. Non autem ita proprie revelata facie accipiamus, cum videamus adhuc per speculum & in ænigmate, & carcerali corpore teneamur. *Revelata* dicit quantum ad caliginem corporum. Unde spiritus iste creatus aliquandò ad Creatoré Spirituum emergit, & adhærens ei unus cum eo spiritus efficitur. Nullius autem momenti est ista contemplatio quia spiritus claustris corporeis circumdatus frequenti carnis contagione reliditur, & supra creaturam constitus, infra quæque vilissima prout reperitur. Sed & creator spiritus cuius magna sunt

sunt opera, exquisita in omnes voluntates ejus ^e, modò accedit nescientibus nobis, modò ignorantibus nobis recedit, quia nescimus unde veniat, aut quo vadat ^f. Et plerunque quantò frequentius quæritur, tantò velocius elongatur; juxta quod & ipse loquitur sponsæ ^g: *Averte oculos tuos à me, quia ipsi me avolare fecerunt.* Contingit etiam ut cum non quæritur veniat, cum quæritur fugiat, sicut sponsa se in Canticis multipliciter ostendit quæsisse, & non invenisse ^h. Non est autem vultus iste, vultum gloriæ Domini invenisse, quæ est super Cherubim, quia universitati Angelorum purissimus & clarissimus exhibetur; nobis verò speculatoriis & umbratilibus adumbratur imaginibus.

Quia igitur hic vultum Dei sicuti est videre non possumus, adimpletionem lætitiæ non habemus, donec trahat nos ad seipsum, & accedat caput corpori, & sit Deus omnia in omnibus. Illic erit adimpletio, hic est gustus. Gustamus enim hic & videmus quoniam suavis est Dominus; sed gustus iste non transit in potum, quia licet videamus non tamen penetramus: In gustu est suavis, in adimpletione mirabilis. Sanctorum autem animæ terrenis exutæ corporibus, quæ jam ad sedes æthereas evolaverunt, licet bibant, non tamen adimplentur, non tamen inebriantur [†]. Quamvis enim multa beatitudine perfuantur; expectant tamen resurrectionem mortuorum corporum, ut cum in terra sua duplicia possederint ⁱ, sempiterna perfundantur lætitia. Modo enim illis singulis singulæ stolæ albæ datæ sunt! & injunctum ut sustineant tempus adhuc modicum ^k, donec impii conterantur duplici contritione, & ipsi gemina beatitudine coronentur. Cum ergo nondum habeant quod habere desiderant, inebriari non possunt, sed est eis illa visio potus: ut sicut absque labore bibitur, ita sine labore quiescatur, donec satientur cum apparuerit gloria sua. Cum autem resurgemus in virum perfectum in mensuram ætatis plenitudinis Christi ^l, & gloriosa illa civitas margaritis ornabitur, & sicut lætantium omnium habitatio erit in ea ^m: tunc adimplebit nos lætitia cum vultu suo, quia videbimus eum sicuti est ⁿ. Tunc inebriabimur ab ubertate domus suæ & torrente voluptatis suæ potabit nos ^o, dicetque nobis ^p: *Bibite & inebriamini charissimi*: quia & anima illuminationem, & corpus glorificationem jure perpetuo possidebunt.

Sequitur: *Delectationes in dextera tua usque in finem.* Sinistra Dei, vita præsens est. Et quia pro sinistro ducimus, quicquid non multum curamus, per sinistram præsens vita accipitur, in qua Dominus electos suos, sic ab impio permittit flagellari, ut etiam patiatur occidi. An non tibi videntur oblivioni dati qui dicunt ^r: *Propter te mortificamur tota die: aestimati sumus sicut oves occisionis: quare faciem tuam avertis, oblivisceris inopia nostra?* Per dexteram vero illa beat. vita signatur quæ nescit nisi gaudia, de qua nihil

^e Psal. 110. a
Spiritus divini
occuli accessus
& recessus.

^f Ioan. 3. b

^g Cant. 3. a

^h Cant. 6. a

Deus in hac vi-
ta sicuti est vi-
deri non potest.

Anima sancti
corporibus exu-
ta non plenè
beatæ, nisi post
resurrectionem
corporum.

[†] v. Tom. 4
Tract. de di-
lig. Deo. c. 1
ⁱ Esa. 61. c
^k Apo. 6. c

^l Eph. 4. c

^m Psal. 15. c

ⁿ 1. Ioan. 3.

^o Psal. 25. 1

^p Cant. 5. a

^q Psal. 15

^r Psal. 43. c

¶ Psal. 56. a

¶ 1. Cor. 2. b

¶ Rom. 10. a

¶ Sap. 8. a

aliud dicere possumus, nisi quia *gloriosa dicta sunt de te civitas Dei*. Ibi sunt delectationes illæ, quas oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, quæ præparavit Deus diligentibus se. In sinistra tribulationes, in dextera delectationes. Usquequò autem? *Vsque in finem*. Quis est iste finis? Finis ad justitiam; Christus omni credenti: finis ille de quo Sapiens dixit: *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter*. Deum enim cernere, finis est consummatus. Ipse est finis, ad quem cum venerimus, nihil amplius sitiemus: Jesus Christus sponsus Ecclesiæ, qui est benedictus in secula, Amen.

De quinque Negotiationibus, & quinque Regionibus †.

S E R M O LXII.

Negotiamini dum venio. Luca 19. c

† Confer cū
sermone de
S. Nicolao,
Tom. 5.

Verbum Patris, Unigenitus Dei, Sol justitiæ, summus ille negociator, de ultimis cælorum finibus nostræ redemptionis præcium apportavit. Fidelis ista negotiatio & omni acceptione dignissima, in qua Rex filius Regis efficitur negotiatio, aurum pro plumbo tribuitur, pro peccatore donatus est justus. O quàm indebita miseratio, quàm gratuita & sic probata dilectio, quàm inopinata dignatio, quàm stupenda dulcedo, quàm invicta mansuetudo, quàm vilis negotiatio, ubi filius Dei pro servo traditur, pro creatura Creator occiditur, pro mancipio Dominus condemnatur! Tua sunt hæc Christe opera, qui de lumine cæli ad tenebras inferni: à dextera majestatis ad miseriam humanitatis; à gloria Patris ad mortem crucis descendisti: infernum illustrando, hominem redimendo, superando mortem, & mortis auctorem. Unus es, & secundum non habes: quem ad nos redimendum propria benignitas invitavit: misericordia traxit: veritas qua te venturum promiseras, compulit; puritas uteri virginalis suscepit; salva virginitatis integritate potentia eduxit; obedientia in omnibus deduxit; patientiâ armavit; charitas verbis & miraculis manifestavit. Absint procul negociatores terræ Themam, recedant filii Agar, qui exquisierunt prudentiam; elongentur à me gigantes è seculo nominati, qui ab initio fuerunt staturâ magnâ, scientes bellum. Non hos elegit Dominus, neque viam disciplinæ meruerunt, propterea perierunt: sed dedit eam Jacob puero suo, & Israel dilecto suo. Abscondisti enim hæc Domine sapientibus & prudentibus, gigantibus & nominatis, qui magnifaci sunt videlicet in oculis suis, & revelasti ea parvulis & humilibus tuis. Libenter amplector negotiationem tuam, quia negocium meum est. Hæc mercimonia cum summa suavitate ruminat anima mea. Non solum autem ruminat, sed & revocat ruminatorem tuam: qui & intelligit quam diligit, & commendat memoriâ, quam elegit. In his negotiationibus præcipis esse animam meam; ut fiat

¶ Matt. 11. d